ČLENOVIA REDAKČ. RADY:
Ing. Milan Jakubík
Mgr. Ján Slosiarik
Beáta Pavúková
Martina Kolényová
Adriána Kormanová
Mgr. art. Rastislav Kyslý

OBSAH:


- Príhovor starostu
- Upozornenie
- Zo života v obci
- Obecné spolky
- Historické okienko
- Príspevky čitateľov
- Štatistika


Č. VYDANIA
EV 5747/19
DÁTUM VYDANIA
22.06.2020
ROČNÍK
druhý
PORADOVÉ Č.:
5/2020
ISSN
ISSN 2644-481X

VYDAVATEĽ:
Obec Dobrá Niva
Nám. SNP 47/9
962 61 Dobrá Niva

IČO:
00319830

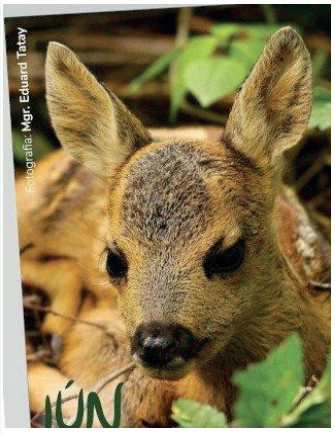
# DOBRONIVSKÉ noviny

MESAČNÍK O TOM, ČO SA V OBCI DOBRÁ NIVA - DEDINA ROKA 2009 DEJE



## RÚCANIE MÁJOV

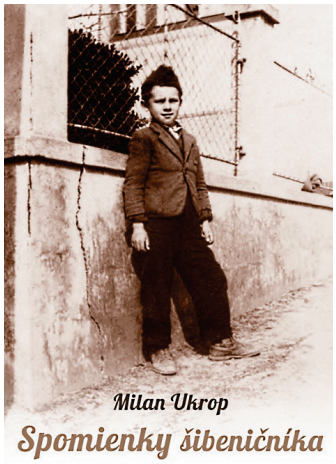
## JÚN MESIAC POĽOVNÍCTVA A OCHRANY PRÍRODY




## HISTORICKÉ OKIENKO




## PRÍSPEVKY ČITATEĽOV




## PRÍHOVOR STAROSTU

Drahí Dobronivčania,

máme tu ďalší mesiac a s ním aj ďalšie vydanie Dobronivských novín, v ktorých nájdete informácie z našej samosprávy za ostatné obdobie.

Vypadá to tak, že koronakríza a s ňou spojené ochranné opatrenia týkajúce sa nielen bežného života občanov, ale aj chodu našej obce sa nateraz uvoľňujú, a tak sa postupne vraciame späť do normálneho stavu, ako to bolo pred začiatkom tejto pandémie. Otvorili sa nielen brány školy a škôlky, ale v riadnej 5-dňovej prevádzke počas týždňa je aj fungovanie obecného úradu. Tento takmer tri mesiace trvajúci stav okrem toho, že v nás živil pocit strachu a neistoty z neviditeľného nepriateľa zanecháva do budúcna aj ďalšie následky v podobe finančných strát s ktorými sa budú samosprávy (aj tá naša) musieť pasovať ešte minimálne 2 roky (ak nepríde ďalšia vlna tejto pandémie, ktorá by mohla ešte viac prehĺbiť začínajúcu ekonomickú krízu). Tu mi dovoľte, aby som sa Vám všetkým poďakoval za to, ako sme prekonali túto krízu. Jej dopad na zdravie v boji s koronavírusom bol na Slovensku v porovnaní s inými štátmi, ktorých sa táto pandémia dotkla najnižší nie kvôli lepšiemu technickému vybaveniu, alebo liekom, ale jedine vďaka disciplinovanému prístupu a dodržiavaniu pravidiel všetkých ľudí.

Sotva sme sa nadýchli z prekonania tejto krízy a už sme boli postavení do boja tvárou v tvár novému „nepriateľovi“ (tentokrát viditeľnému) - počasiu. Príroda nám ukazuje, kto je tu naozaj pánom a že sme ľudia malí a bezmocní v porovnaní s jej silou. Intenzita povodní sa v našom regióne stupňuje a aj v našej obci sme museli za ostatný týždeň odstraňovať ich následky. Na vlastné oči sme sa mohli presvedčiť, že v boji s týmto živlom sa vieme brániť len obmedzene a väčšinou sme postavení len do úlohy „štatistov“ a môžeme len dúfať, že škody nebudú vo veľkom rozsahu. Jediná zbraň v tomto nerovnom „boji“, kde ťaháme za kratší koniec je len v prevencii a pripravenosti skoro zasiahnuť a zmierniť dôsledky, keď živel udrie. Prevencia spočíva najmä v udržaní dobrého technického stavu odvodňovacích zariadení (rigolov, priepustov, vpustí a vodných tokov), čo bohužiaľ kapacitne (finančne a personálne) nie sme schopní plniť. Ako samospráva sme sa prihlásili do výziev na protipovodňové opatrenia, ale tieto nám neboli schválené. Žiadali sme aj správcu toku Neresnica (Povodie Hrona), avšak tiež v rámci svojich kapacít nám nevedeli zabezpečiť jeho vyčistenie a vyčistenie prítokov, rovnako boli písomne žiadaní o vyčistenie priepustov a rigolov, ako aj Slovenskú správu ciest o vyčistenie rigolov popri ceste I/66, ktoré patra k cestnému telesu. Keďže ich

reakcia schopnosť na takéto podnety je na nízkej úrovni, tak som si Vás dovolil poprosiť o to, aby ste si sami tieto rigoly pred svojimi obydliami vyčistili a my ako obec sme zabezpečili odvoz odpadu z nich. Tu sa Vám chcem všetkým úprimne poďakovať, ktorí ste tak urobili a pomohli tým aspoň zmierniť a v niektorých úsekoch aj odvrátiť vznik škôd na Vašich, ako aj obecných majetkoch. A čo sa týka pripravenosti, tak tu sa musíme spoliehať najmä na odhodlanosť a akcieschopnosť ľudí z nášho Dobrovoľného hasičského zboru, ktorí v rámci svojich technických a personálnych možností vedia lokálne vykonávať záchranné práce. Samozrejme ani najčistejšie rigoly a toky v spolupráci s kompletnou technikou a všetkými hasičmi nášho hasičského zboru nedokážu odvrátiť dopad prívalovej povodne, ktorá je vo väčšom rozsahu, ako sú kapacity daných tokov schopné absorbovať. Ale minimálne takýmto spôsobom dokážeme zmierniť priebeh povodne, rádovo zmenšiť škody spôsobené povodňou a rýchlejšie odstrániť následky. Preto Vás ešte raz prosím, aby ste v rámci svojich možností čistili a udržiavali rigoly, ktoré odvádzajú vodu z Vašich domov a pozemkov a my ako obec zabezpečíme odvoz tohto odpadového materiálu.

Čo sa týka ďalšej činnosti obce zo života obce, dočítate sa o nich na ďalších stránkach novín, na našej internetovej stránke, resp. sa môžete o nich dočítať aj v zápisnici z obecného zastupiteľstva.

Na záver mi dovoľte vzhľadom k tomu, že sa blíži leto - čas dovoleniek a prázdnin, popriať Vám všetkým pekné prežitie letných dní, najmä veľa radosti a šťastia, aby ste si oddýchli a zregenerovali nielen svoje fyzické ale aj psychické sily, ktoré boli v ostatnom období dosť namáhané a tak v zdraví a v plnej sile sa vrátili späť do svojich zamestnaní a škôl. Keďže je aj záver školského roka, tak by som chcel poďakovať učiteľom, ako aj nepedagogickým zamestnancom našej základnej a materskej školy za úsilie a prácu, ktorú vynaložili pri výučbe, výchove a formovaní našich detí, ako aj zvládnutie tohto náročného procesu výučby počas uplynulých mesiacov. Zároveň veľkú vďaku o obdiv skladám aj pred rodičmi, ktorí museli v týchto neľahkých dňoch intenzívnejšie zvládať nielen úlohu rodiča, ale často aj učiteľa a prechádzať tak učivo spolu s deťmi. Dúfajme, že druhá vlna koronavírusu už nepríde a 2. septembra sa brány škôl otvoria tak, ako majú a bude prebiehať vyučovací proces v normálnom režime.

Želám Vám všetko dobré.

*Ing. Milan Jakubík*





## UPOZORNENIE

Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný odbor Zvolen

**upozorňuje**

všetkých vlastníkov, nájomcov a správcov poľnohospodárskej pôdy, že podľa § 3 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy sú povinní:

- predchádzať výskytu a šíreniu burín na neobrábaných pozemkoch,
- vykonávať agrotechnické opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degradáciou,
- zabezpečiť využívanie poľnohospodárskej pôdy tak, aby nebola ohrozená ekologická stabilita územia a bola zachovaná funkčná spätosť prírodných procesov v krajinnom prostredí

# ZO ŽIVOTA V OBCI

## ODPAD NÁŠ KOMUNÁLNY

*alebo*

*Ako znížiť množstvo komunálneho odpadu*

### Úvod

Čo je komunálny odpad? Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov ho definuje nasledovne:

Komunálny odpad je odpad z domácnosti vznikajúci na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpad podobných vlastností a zloženia, ktorého pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, okrem odpadu vznikajúceho pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činností právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa; za odpad z domácností sa považuje aj odpad z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a ďalšej zelene na pozemkoch fyzických osôb.

Riešenie problematiky zníženia množstva komunálneho odpadu , organizácie a riadenia odpadového hospodárstva patrí k najväčším výzvam životného prostredia na Slovensku. Miera recyklácie komunálneho odpadu v Slovenskej republike je jednou z najnižších v EÚ a ukladanie odpadu na skládky - **skládkovanie** je stále dominantnou formou nakladania s komunálnym odpadom. Skládkovanie má negatívne dopady na zdravie obyvateľstva a životné prostredie. Predstavuje vážnu záťaž pre zdravie ľudí a prírodu. U ľudí žijúcich v blízkosti skládok bol najmä kvôli skládkovému plynu zdokumentovaný zvýšený výskyt niektorých závažných chorôb. Vznikajúci metán a oxid uhličitý zasa prispievajú ku globálnemu otepľovaniu. Napriek izolačným bariéram hrozia kvôli opotrebovaniu materiálu priesaky, a môže tak prísť k znečisteniu podzemných i povrchových vôd. V neposlednom rade skládky zaberajú pôdu a devastujú územie, na ktorom sa nachádzajú. Je preto v záujme každého z nás, aby sa prijímali opatrenia, ktoré budú v prvom rade motivovať k zníženiu produkcie odpadu ako takého a presmerujú vyprodukovaný odpad zo skládok k **recyklácii**.

Podľa údajov Štatistického úradu SR sa na Slovensku ročne vyprodukuje približne 1,9 miliónov ton komunálneho odpadu. Napriek rastu produkcie komunálneho odpadu za posledných desať rokov však stále patríme objemom cca 427 kg komunálneho odpadu na hlavu k najlepším v EÚ. Výrazne však **zaostávame v kvalite jeho spracovania**. Aktuálna **miera recyklácie** v SR **je podpriemerná - len cca 38%, a až takmer 54 % odpadov končí na skládkach**.

Členské krajiny EU podľa novely rámcovej smernice o odpadoch z roku 2018 musia dosiahnuť tieto základné ciele v oblasti recyklácie komunálneho odpadu:

- do roku 2025 zvýšiť mieru recyklácie komunálneho odpadu najmenej na 55 %
- do roku 2030 recyklovať najmenej 60 % komunálneho odpadu
- do roku 2035 zvýšiť recykláciu na 65 %. a max.10% odpadu mať uložených na skládkach

Ako už bolo spomenuté, skládkovanie je environmentálne najmenej vhodná forma nakladania s odpadom. Tento, odpad okrem už uvedených záťaží na skládkach, v SR produkuje externé náklady až okolo sumy 19-26 mil. eur.

Objem komunálneho odpadu, ktorého likvidáciu zabezpečuje samospráva prostredníctvom zmluvnej spoločnosti, ovplyvňuje peňaženku obyvateľov a do značnej miery aj hospodársky výsledok obce.

V reakcii na novelu zákona o uložení odpadu na skládkach zvýšila zmluvná spoločnosť našej obci pre rok 2020 poplatok za skládkovanie oproti roku 2019 o 12 eur za tonu, čo sa prejavilo aj zvýšením miestneho poplatku za likvidáciu odpadu pre rok 2020 o 4 eurá na sumu 22 eur pre každého obyvateľa našej obce. Podľa nového zákona o odpadoch samospráva nesmie doplácať na odpadové hospodárstvo a musí ho hradiť len z poplatku, ktorý vyzbiera od obyvateľov.

Podľa aktuálnych informácií z Ministerstva životného prostredia SR je odporúčané zvýšenie poplatkov za uloženie zmesového komunálneho odpadu na skládku pre nasledujúce obdobie dokonca až na výšku 55 eur / tonu.

### Ako teda znížiť objem zmesového (skládkového) komunálneho odpadu ?

Odpoveď je jednoduchá – dôsledným triedením vzniknutého komunálneho odpadu ( to je úlohou občana) a následnou recykláciou ( to je úlohou odpad spracujúceho priemyslu a štátu, aby svojou politikou podporil tieto priemyselné činnosti)

### Kroky vedúce k znižovaniu komunálneho odpadu :

**1. krok : Dôležitosť vzdelávania a informovanosti obyvateľstva o význame triedenia komunálneho odpadu**

Environmentálne vzdelávanie, výchova a informovanosť obyvateľstva je prvá nutná podmienka pre lepšie nakladanie s odpadom. Bez všeobecného povedomia o význame triedenia či predchádzania tvorby odpadu sa znižujú efekty ďalších nadväzných aktivít. S formálnym vzdelávaním je potrebné začať už vo veľmi skorom veku, keďže deti vtedy formujú svoje environmentálne návyky a prenášajú ich aj do svojich domácností, vplývajú na environmentálne správanie sa svojich rodičov a blízkych. Vzdelávacie opatrenia nielenže zvyšujú povedomie obyvateľstva o význame šetrného zachádzania s prírodnými zdrojmi, ale zároveň pomáhajú zefektívniť proces samotných aktivít. Občania sa preto najprv musia dozvedieť **prečo triediť, kde, čo a ako triediť**, až potom možno očakávať adekvátny prínos pre spoločnosť a ich samotných.

Je chvályhodné, že v učebných osnovách základnej školy našej obce je environmentálna výchova zaradená a venuje sa jej náležitá pozornosť.

Komisia životného prostredia, pôdohospodárstva, obchodu, služieb a cestovného ruchu pri Obecnom zastupiteľstve obce Dobrá Niva sa aj formou tohto príspevku snaží prispieť k budovaniu povedomia občanov o význame dôsledného triedenia komunálneho odpadu .

**2. krok : Vytvoriť možnosti na efektívne nakladanie s komunálnym odpadom**

O tom, prečo je potrebné odpad triediť, sme písali v úvodnej časti tohto príspevku.

Prejdime teda ku 2. kroku vedúcemu k zníženiu objemu zmesového (skládkového) komunálneho odpadu.

Obec Dobrá Niva vytvorila nasledovné **dostatočné možnosti** pre efektívne nakladanie s odpadom a jeho dôsledné triedenie :

**A.** Zmluvná spoločnosť Marius Pedersen, a.s. Zvolen zabezpečuje zber vytriedeného odpadu a zmesového komunálneho odpadu, t.j. toho, ktorý sa už nedá viac vytriediť podľa zmluvne dohodnutých zložiek **priamo spred domácností občanov.** Považujeme to dnes za samozrejmosť, ale nie všade to tak

funguje. Ako príklad si môžeme ozrejmiť systém, ktorý je realizovaný napr. v meste Zurich vo Švajčiarsku. Spred domácností obyvateľov sa zberá len papier, kartóny a zmesový odpad vo vreciach, ktoré si občania musia kupovať. Plasty , sklo , kovy a tetrapaky, elektroodpad a pod. musia voziť sami na vlastné náklady na miesta k tomu určené v danej lokalite. Okrem toho platia ešte aj vysoký ročný paušálny poplatok za likvidáciu odpadu. Treba však zároveň na tomto mieste pripomenúť úžasnú disciplinovanosť, environmentálne uvedomenie a prístup tamojších občanov, ohľaduplnosť a úctu k vlastnej prírode, ktorú nedovolia nikomu ničiť. **Skúsme sa im v tomto podobať.**

**B.** Ďalšou, pre občanov obcou vytvorenou možnosťou pre efektívne nakladanie s odpadom, **je zberný dvor** na okraji obce. Pre našu samosprávu je finančne najnákladnejší následný odvoz a poplatok za uloženie odpadu zo zberného dvora na oficiálnu skládku. Je to však moderný, pre občanov výhodný a pre našu krásnu prírodu šetrný spôsob uloženia ostatného, nadrozmerného, stavebného, elektro a nebezpečného odpadu, pneumatík, rozbitého tabuľového skla, nábytku rozdeleného na menšie drevené časti, ako aj biologicky rozložiteľného odpadu (t.j. zelený odpad zo záhrad a parkov, tráva, seno, burina, lístie a odrezky zo stromov a kríkov). Pokosená tráva teda nepatrí do tzv .“kuka“ nádoby na zmesový komunálny odpad. Do biologicky rozložiteľného odpadu nepatrí tiež tekutý a tuhý kuchynský či reštauračný odpad.

O podmienkach uloženia biologicky rozložiteľného odpadu na zberný dvor ste boli podrobne informovaní v marcovom čísle mesačníka Dobronivské noviny, ktoré nájdete aj na obecnej internetovej stránke www.obecdobraniva.sk.

Pred 10 rokmi bolo v našej obci inštalovaných 5 kusov veľkoplošných modrobielych tabúľ s textom konštatujúcim , že občania Dobrej Nivy nie sú ľahostajní, leniví a ani hlupáci, a preto nevyvážame **komunálny a ani stavebný odpad** do našich krásnych lesov a na krásne lúky, ktoré sú vzácnym dedičstvom po našich predkoch. Tabule, bohužiaľ, už niekam „odvial“ čas, no slová na nich uvedené opäť nadobúdajú v tomto čase na aktuálnosti. Napriek tomu, že obec vytvorila pre občanov naozaj dostatočné a komfortné možnosti pre nakladanie s odpadom, začínajú sa v katastri našej obce **objavovať nové čierne nelegálne skládky biologicky rozložiteľného a stavebného odpadu**. Oba tieto druhy je pritom možné uložiť práve na zbernom dvore. Je pravdou, že za uloženie stavebného odpadu na zberný dvor je potrebné zaplatiť v zmysle platného cenníka obce, avšak pravdou je aj to, že uloženie a aj zber všetkého ostatného odpadu majú občania v cene paušálneho ročného miestneho poplatku.

Pre tých, ktorí nemajú súcit s našou okolitou prírodou (alebo sú naozaj ľahostajní, leniví či hlupáci ?) a neváhajú vyrábať takéto nelegálne skládky namiesto toho, aby odpad zaniesli na zberný dvor, chystá vedenie obce opatrenie, ktoré bude pôvodcu čiernej skládky odpadu identifikovať, a tak ho to vyjde určite násobne drahšie než poplatok za uloženie stavebného odpadu na zbernom dvore.

### 3. krok : Triedenie komunálneho odpadu

**A.**Zmluvná spoločnosť Marius Pedersen , a.s. Zvolen zbiera v našej obci nasledovné druhy občanmi vytriedeného odpadu:

**PLASTY**( fľaše od nápojov, sirupov, jedlých olejov, obaly z drogérie ,igelit, miktotén, číra, farebná zmršťovacia a bublinková fólia a pod.) **ŽLTÉ** vrece

**KOVY A TETRAPAKY** (vyprázdnené plechovky od nápojov, obaly z mlieka, smotany, džúsov a pod.) **ČERVENÉ** vrece

**PAPIER A KARTÓNY** (noviny, časopisy, zošity,kancelársky papier, reklamné letáky, poskladané krabice, kartóny, papierová lepenka a pod.)

**MODRÉ** vrece

**SKLO** ( vyprázdné sklenené fľaše a poháre bez zvyšku obsahu a bez uzáveru a pod.)

**NIE** porcelán , keramika, autosklo , zrkadlo, žiarovky **ZELENÉ** vrece

Takto vytriedený odpad vo vreci správnej farby alebo v plastovej nádobe príslušnej farby je potrebné podľa harmonogramu zberu platného pre aktuálny rok vyložiť pred domy na okraj vozovky a odpad bude odvezený. Odpad uložený v nesprávnom vreci resp. nádobe nebude odvezený. O platný harmonogram zberu je možné požiadať na Obecnom úrade v Dobrej Nive alebo ho stiahnuť z webovej obecnej stránky www.obecdobraniva.sk.

**B.**Zmluvná spoločnosť Marius Pedersen , a.s. Zvolen zbiera v našej obci tiež zmesový komunálny odpad , t.j. odpad, ktorý sa už nedal vytriediť na vyššie uvedené druhy. Občania ho ukladajú vo vreckách na odpad do tzv “kuka“ nádob, ktoré sú zbierané spred domov v zmysle platného harmonogramu zberu zmluvnou spoločnosťou. Likvidácia tohto odpadu **je pre našu obec tiež veľmi finančne náročná,** a preto sa aj touto formou opätovne prihovárame občanom a upozorňujeme na potrebu dôkladného triedenia komunálneho odpadu. Čím **menej zmesového (skládkového) komunálneho odpadu vložíme do „kuka“ nádob**, tým **menej by obec platila** a miestny poplatok by mohol byť nižší. Platí to , samozrejme, aj naopak. **Buďme dobrými hospodármi.**

### 4. krok : Motivácia občanov k dôkladnému triedeniu komunálneho odpadu

Zo štúdií vzájomnej závislosti objemu vytriedeného odpadu a výšky miestneho poplatku za likvidáciu odpadu v SR vyplýva, že ekonomická motivácia občanov k vyššiemu triedeniu odpadu sa ale často preceňuje. Ak bola sadzba za smeti napr. tridsať eur na osobu, ani desaťpercentné poníženie či navýšenie poplatku v nasledujúcom roku sa v praxi neprejavilo ako motivačné na zlepšenom triedení.

V aktuálnej dobe zníženého príjmu obcí od štátu (z podielových daní fyzických osôb) kvôli výraznému oslabeniu ekonomiky u nás i vo svete v dôsledku epidémie korona vírusu sa ale v nasledujúcom období nedá očakávať zníženie miestneho poplatku za likvidáciu odpadu.

Preto preferujeme morálnu motiváciu. A formou aj takejto osvety vysvetľovať a apelovať na to, že je nevyhnutnosť snažiť sa zachovať zdravé životné prostredie pre nasledujúce generácie. Morálna motivácia je najtrvalejšia.

Za vytriedený odpad obce neplatia , a tak prípadne ušetrené prostriedky môžu investovať napríklad do vytvorenia ďalších a pre občanov ešte komfortnejších možností pre zber a zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu, prípadne do zakúpenia farebných plastových nádob do domácností pre jednotlivé druhy vytriedeného odpadu.

## Záver

Od roku 2016 sú výrobcovia a dovozcovia plne zodpovední za svoje výrobky a obaly aj po tom, čo ich predajú spotrebiteľovi a stanú sa z nich odpady. Výrobca tak za svoj produkt zodpovedá počas celého cyklu – od jeho vývoja až po koniec životnosti výrobku a jeho obalu. Princíp tzv. rozšírenej zodpovednosti výrobcov (aj za recykláciu odpadu nimi vyrábaných výrobkov) uplatňujú v SR organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV) priamo u výrobcov, pretože náklady na recykláciu si výrobca premietol už do ceny výrobku. Je preto hlúposť platiť ešte raz za uloženie takéhoto odpadu na skládke, keď sme ho mohli vytriediť a prenechať na zber

zmluvnou spoločnosťou.

Z peňazí, ktoré výrobcovia zaplatia takejto organizácii zodpovednosti výrobcov, sa následne financuje zber vytriedeného odpadu z miest a obcí, infraštruktúra, dotrieďovanie odpadu, jeho lisovanie, balenie a ďalšia manipulácia s odpadom.

Prvé výsledky od zavedenia väčšej zodpovednosti výrobcov sú celkom potešujúce. Z údajov ministerstva životného prostredia vyplýva, že vlani sa síce na trh dostalo rovnaké množstvo obalov a neobalových výrobkov (z papiera, plastu alebo skla) ako v predchádzajúcom roku, ale objem vytriedeného odpadu v obciach zároveň medziročne vzrástol. Je zrejmé, že zákon o odpadoch, ktorý rozšíril zodpovednosť výrobcov, zároveň intenzívna osvetová činnosť poukazujúca na **potrebu triedenia komunálneho odpadu** občanmi miest a obcí a čoraz vyššia environmentálna uvedomelosť občanov začína na Slovensku prinášať pozitívne výsledky. Nepoľavme v trende triedenia odpadu ani my – občania Dobrej Nivy.

Ľudia chcú žiť ekologickejšie, v zdravom a peknom životnom prostredí.

**Prispejme k tomu každý z nás dôsledným triedením komunálneho odpadu.**

*Ing. Marta Sýkorová*

*poslankyňa OZ, členka Komisie život. prostredia, pôdohospodárstva, obchodu, služieb a cestovného ruchu*

## Na čom pracovala komisia pre školstvo, kultúru a prácu s mládežou v posledných mesiacoch

Na základe podnetov, ktorými sa naša komisia pri obecnom zastupiteľstve na svojich zasadnutiach zaoberala, sme sa rozhodli iniciatívne pristúpiť k ich riešeniu. Uvedomujeme si, že finančných prostriedkov nemá obec nazvyš. Najmä teraz po výpadku príjmu z podielových daní. Preto sme sa rozhodli hľadať možnosti vo výzvach vyhlásenými rôznymi nadáciami. Prvou takou príležitosťou bola výzva Nadácie Jednoty COOP Krupina. Do nej však bolo treba prihlásiť tri projekty týkajúce sa priamo našej obce. Aj vďaka členovi komisie Ing. Karolovi Kamenskému, ktorý sa veľkou mierou podieľal na vypracovaní dvoch, sme sa mohli zapojiť do tejto výzvy. Prvý z nich sa dotýkal našej materskej školy, a je to vybudovanie Multifunkčného záhradného altánku v areáli materskej školy. S myšlienkou prišla p. riaditeľka PaedDr. Mária Slosiariková a do konečnej podoby ho vypracovala p. zástupkyňa Mgr. Edita Čipková. Projekt prihlásilo Občianske združenie NAŠA ŠKOLA a jeho cieľom je poskytnúť deťom možnosť netradičných foriem vzdelávania, riešiť problémy komunity detí a rodičov materskej školy a zveľadiť prostredie materskej školy. Druhým projektom je Borový hájik, ktorý prihlásil Spolok dobronivských turistov, a za týmto zámerom treba vidieť p. Ing. Alicu Kollárikovú a Mgr. Jána Slosiarika. V ňom sa uvažuje o značení chodníkov, inštalovaní informačných tabúľ, osadení lavičiek a zhotovení prístrešku. Cieľom je vlastne začať vytvárať oddychové miesto pre širokú verejnosť. Lesopark, na ktorý je už vypracovaný komplexný projekt. Tretím projektom, ktorý prihlásil OŠK Dobrá Niva, je Detské ihrisko do futbalového areálu OŠK Dobrá Niva. Tento vypracoval predseda OŠK Ján Slosiarik. Jeho cieľom je prilákať ešte viac rodičov s deťmi na športoviská, vyplniť voľný čas detí počas majstrovských futbalových zápasov, zlepšiť pohybovú kvalitu života detí a v konečnom dôsledku zveľadiť prostredie futbalového areálu.

Komisiu Nadácie Jednoty naše projekty až tak neoslovili, lebo vybrali projekty z Banskej Bystrice. Vidíme však za tým skôr zámer tohto obchodného reťazca presadiť sa v konkurenčnom boji s ďalšími súpermi v súboji o zákazníka. Sme presvedčení o tom, že všetky tri naše projekty sú veľmi dobré, majú svoje opodstatnenie a môžu výrazným spôsobom ovplyvniť kvalitu života v našej obci. Aj keď sme v tomto našom prvom pokuse boli neúspešní, nevzdávame sa a budeme hľadať ďalšie možnosti, aby sa nám ich podarilo zrealizovať. Samozrejme, je tu vždy možnosť urobiť to i z vlastných prostriedkov. Snáď i s podporou obce, ešte ochotných sponzorov a svojpomocne. Poviete, že sa to dnes už „nenosí“. Mnoho ľudí si hľadí iba svojho. Niektorí pamätníci v tom vidia socialistický prežitok – sobotu pracovnej cti, akcie Z /zadarmo/. No nezištná práca pre druhých existuje aj v tvrdom kapitalizme. Tam sa to volá dobrovoľníctvo a zastrešujú to rôzne charitatívne organizácie. No to už nejdem rozpisovať. Skôr by som chcel osloviť ľudí naklonených týmto projektom, ak majú chuť a možnosť pomôcť nám s ich realizáciou, radi prijmeme ich pomoc. Viem, že v našej obci je stále dostatok nadšencov, ktorí dokážu priložiť ruku k dielu. Presviedčame sa o tom účasťou na brigádach, či už pri čistení extravilánu obce, pri zveľadení športového areálu OŠK, ale i pri úpravách areálov oboch našich kostolov.

Pri realizácii niektorého z týchto projektov určite bude jedným z hlavných garantov obec. Treba len dúfať, že nastanú také podmienky, aby sa k tomu mohlo pristúpiť čo najskôr. Ľubovoľný z nich zlepší život ľudí v našej obci. A o to nám predovšetkým ide.

*Mgr. Ján Slosiarik*

## Čo ma potešilo v uplynulých dňoch.

Súčasná situácia veľmi obmedzila náš život, či už v práci alebo doma. Chýba nám vzájomné stretávanie sa. No i v tejto tak náročnej dobe sa môžu zrodiť nové myšlienky. Už niekoľko rokov sa v obci „trápime“, ako a kde vytvoriť životný priestor / i športový/ pre naše deti. Záhrada vedľa Kola, ktorá by mohla byť vhodnou plochou, sa nám vzdialila, a tak keď som pri prechádzke obcou videl kŕdeľ detí na lúke „Šimkovie“ záhrady ako hrajú bedminton, tak som sa veľmi potešil. Ani karanténa koncom mája už nezabránila stretávaniu sa žiakov. A popri domácom učení aj zmysluplnému využitiu svojho voľného času. Pri pohľade na nich som sa vrátil v spomienkach o vyše štyridsať rokov dozadu, keď sa hrával volejbal i nohejbal na druhej strane cesty pri železničnom priecestí. Bolo tam ihrisko, kde sa schádzala mládež z celej dediny. Vtedy sme mali ešte pre seba k dispozícii i priestory Klubu mladých, ktorý bol vtedy v objekte súčasného „Kafe 4“. Uvedomujem si, že vytvoriť dnes obdobné možnosti pre mladých ľudí je podstatne ťažšie. Ale takú športovú plochu by sme snáď ešte dokázali vytvoriť.

*Mgr. Ján Slosiarik*

# OBECNÉ SPOLKY

## JÚN MESIAC POĽOVNÍCTVA A OCHRANY PRÍRODY

Vážení priatelia !

Jún – mesiac poľovníctva a ochrany prírody už tradične patrí prezentácii úspechov poľovníctva. Je to obdobie v ktorom si viac ako inokedy uvedomujeme nevyhnutnosť a potrebu ochrany prírody, životného prostredia, všetkého živého i neživého v nej najmä preto, že práve v tomto období, v období kladenia mláďat, je príroda najkrehkejšia a najzraniteľnejšia. Rodí sa nový život a tak ako sme už mnohokrát spomínali, zver potrebuje v tomto období pokoj – rovnako ako ľudské mamičky s dietkami. Ten pokoj zvieracích mamičiek a mláďat však narúšajú ľudia, ktorí bez znalosti či pocitu empatie voči tomuto obdobiu zveri vbehnú do lesa na hlučný piknik, bicykel, či vyvenčiť svojho domáceho miláčika. Preto prosím nezabúdajte, že zver tu žije spolu s nami – to ona je v prírode doma. Správajme sa tak ako na návšteve, nerobme hluk, nepúšťajme v lese či na lúke svojho psíka na voľno. Správajme sa k prírode s rešpektom.




**S pozdravom „ Poľovníctvu zdar ! „**

*Poľovnícke združenie Päť vrchov Dobrá Niva*

# HISTORICKÉ OKIENKO

## Zo začiatkov športovania v Dobrej Nive

### ŠPORTOVÝ KLUB

Za vznik organizovaného športu v Dobrej Nive považujem rok 1933, kedy do knihy číslo **X. Spolky športové** (okrem telocvičných IX.) na okresnom úrade vo Zvolene zaevidovali Športový klub so sídlom v Dobrej Nive. V kolónke účel spolku je zapísané: pestovať šport. Stanovy spolku schválil Krajinský úrad v Bratislave 30.6. 1935. Jednateľom sa stal Juraj Paulíny.

Z oznámenia Obvodného notárskeho úradu v Dobrej Nive pre Okresný úrad vo Zvolene vo veci spolkovej agendy v roku 1941 sa dozvedáme, že medzi spolkami v obci, ktorých činnosť je vo všeobecnosti slabá, jestvuje aj športový klub.

Noviny GARDISTA vytlačili dňa 9. júla 1943 na strane č. 7 , šport, túto správu :

ŠOHM Budča – ŠK Dobrá Niva 6:4, (5:2). Priateľský zápas. Góly dali za Budču Škriniar a Halama po 2, Izrael a Korvini, za Dobrú Nivu, Schwarz 2, Štupický, Jančík. Rozhodoval Servátka pred návštevou 600 ľudí. (Poznámka J.P.: ŠOHM – Športový odbor Hlinkovej mládeže, Servátka bol učiteľom v rim. kat. škole v Dobrej Nive.)

Obvodný úrad Miestnych národných úradov v Dobrej Nive 27. septembra 1945 oznamuje Okresnému osvetovému inšpektorátu vo Zvolene na jeho dopyt o osvetovej činnosti v obci tieto údaje:

Ad. 9.Výkazy: a.) kúpalísk niet, b.) telocvičných miestností niet, c.) športové ihrisko obecné jestvuje, je v stave obstojnom, je primalé rozmerov 35 x 75 m, vhodné na hranie futbalu, hráčsky inventár obec nemá, inventár patrí SSM v Dobrej Nive, d.) turistických chát v tunajšom obvode nieto. ( Poznámka, J.P.: hracia plocha pre futbal má mať rozmery 45 -90 x 90




-120 m, SSM – Slovenský sväz mládeže.)

ONV vo Zvolen, na základe nariadenia SNR a úprav Povereníctva SNR pre veci vnútorné, svojím výmerom zo dňa 12.júna 1947 oznamuje, že spolok Športový klub v Dobrej Nive bol so soznamu spolkov vymazaný. Podľa nariadenia SNR boli rozpustené všetky spolky na Slovenku.

Viac správ o pestovaní športu ŠK v Dobrej Nive som nenašiel. V obci nebol veľký záujem o šport, lebo sa pokladal za zbytočnosť a hranie fodbalu dospelými chlapmi sa hodnotilo ako nevhodné a nedôstojné správanie.

Futbal sa hrával na obecnom Jarmočnisku, ktoré sa nachádzalo medzi železničnou traťou a vodnou hospodárskou nádržou na potoku Neresnica, povyše dnešného dreveného mosta Apolo. Neresnica pôvodne tiekla v týchto miestach bližšie k hlavnej ceste. Asi v roku 1947 bolo koryto Neresnice zregulované, preložené bližšie k železničnej trati a futbalové

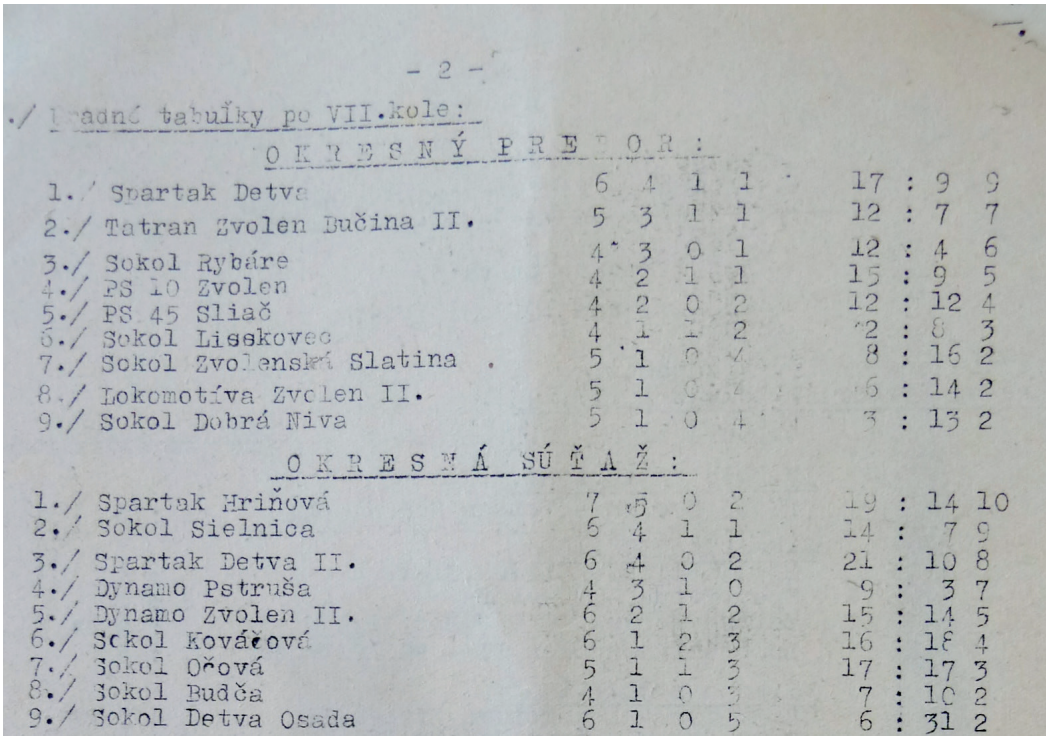


ihrisko na Jarmočnisku zaniklo. Na mieste vodnej nádrže stoja garáže Poľnohospodárskeho družstva.

SOKOL Dobrá Niva

V roku 1948 zaregistroval ONV Zvolen do knihy X. Spolky športové, novozaložený Športový klub SOKOL v Dobrej Nive. Predsedom sa stal Pavel Lichý a jednateľom Július Kliment. (Poznámka J. P.: Pavel Lichý pochádzal zo Sásovej, bol vedúcim kameňolomu v Sáse a býval v Dobrej Nive.) Vznik Športového klubu Sokol Dobrá Niva schváli svojím výmerom Štátny úrad pre telovýchovu a šport 16. 5. 1950. Športový klub Sokol, ktorý hodlal pestovať aj ľahkú atletiku, sa obrátil s prosbou o finančnú podporu na Povereníctvo školstva, vied a umení. Žiadosť bola zdôvodnená vedením mládeže k štátotvornej činnosti a na osoh pre verejný život v obci. Pomoci sa nedočkali a stále zápasili s finančnými ťažkosťami.

Po komunistickom prevrate vo februári 1948 došlo k násilnému zjednoteniu telovýchovy. Podľa sovietskeho vzoru boli všetky existujúce športové kluby zaradené do systému Dobrovoľných športových organizácií - DŠO, podliehajúcich Revolučnému odborovému hnutiu - ROH. Pre vidiecke športové organizácie bol určený názov DŠO SOKOL. (Školstvo DŠO SLÁVIA, železnice DŠO LOKOMOTÍVA a pod.) Základné organizácie sa označovali ako Jednotné telovýchovné organizácie - JTO. Komplikovaný systém DŠO sa neosvedčil a tak v roku 1957 vznikol Československý zväz telesnej výchovy a športu (ČSZTV). JTO sa premenovali na Telovýchovné jednoty



- 2 -

./ Konečné tabuľky po VII.kole:

OKRESNÝ PREBOR:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1./ Spartak Detva | 6 | 4 | 1 | 1 | 17 : 9 | 9 |
| 2./ Tatran Zvolen Bučina II. | 5 | 3 | 1 | 1 | 12 : 7 | 7 |
| 3./ Sokol Rybáre | 4 | 3 | 0 | 1 | 12 : 4 | 6 |
| 4./ PS 10 Zvolen | 4 | 2 | 1 | 1 | 15 : 9 | 5 |
| 5./ PS 45 Sliač | 4 | 2 | 0 | 2 | 12 : 12 | 4 |
| 6./ Sokol Lieskovec | 4 | 1 | 1 | 2 | 2 : 8 | 3 |
| 7./ Sokol Zvolenská Slatina | 5 | 1 | 0 | 4 | 8 : 16 | 2 |
| 8./ Lokomotíva Zvolen II. | 5 | 1 | 0 | 4 | 6 : 14 | 2 |
| 9./ Sokol Dobrá Niva | 5 | 1 | 0 | 4 | 3 : 13 | 2 |

OKRESNÁ SÚŤAŽ:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1./ Spartak Hriňová | 7 | 5 | 0 | 2 | 19 : 14 | 10 |
| 2./ Sokol Sielnica | 5 | 4 | 1 | 1 | 14 : 7 | 9 |
| 3./ Spartak Detva II. | 6 | 4 | 0 | 2 | 21 : 10 | 8 |
| 4./ Dynamo Pstruša | 4 | 3 | 1 | 0 | 9 : 3 | 7 |
| 5./ Dynamo Zvolen II. | 6 | 2 | 1 | 2 | 15 : 14 | 5 |
| 6./ Sokol Kováčová | 6 | 1 | 2 | 3 | 16 : 18 | 4 |
| 7./ Sokol Očová | 5 | 1 | 1 | 3 | 17 : 17 | 3 |
| 8./ Sokol Budča | 4 | 1 | 0 | 3 | 7 : 10 | 2 |
| 9./ Sokol Detva Osada | 6 | 1 | 0 | 5 | 6 : 31 | 2 |

TJ a ďalej niesli názov SOKOL.

Obec asi v roku 1948 pridelila pre JTO SOKOL pozemok určený na športovú činnosť v miestnej časti Medziploty. JTO SOKOL si podala v roku 1949 na Miestnu samosprávnu komisiu žiadosť o podporu na stavbu obliekárne. Komisia jej jednomyseľne vyhovela a na stavbu pridelila 10 000 ks pálenej tehly, 25 m3 piesku a 56 000 Kčs v hotovosti, za podmienok ako ich Július Kliment, tajomník JTO SOKOL predniesol. Nikde som nenašiel zápis o zrušení toho uznesenia, lebo obliekáreň sa pri futbalovom ihrisku nepostavila. Stavebný materiál použilo JRD na stavbu maštalí, ktoré mali prednosť, lebo tak rozhodla MO KSS v Dobrej Nive.

Obec Dobrá Niva v roku 1949 prepožičala JTO SOKOL do bezplatného užívania letnú kolkáreňskú sálu (budova č. d. 133). Podmienkou bolo, aby ju SOKOL udržiaval v dobrom poriadku a vrátil ju obci, keď ju bude pre svoje účely potrebovať. Kolkáreň stála pri bývalom Šťupického hostinci. Rada MNV vyhovela žiadosti JTO SOKOL a pridelila jej 120 vyradených pražcov a 350 bm guľatiny na ohradenie ihriska. Pravdepodobne si mali guľatinu sami vyťažiť, so súhlasom lesníka.

Vo výkaze za rok 1951 má JTO SOKOL Dobrá Niva 107 členov.

Podľa hlásenie o konaní výročnej členskej schôdze JTO SOKOL 1. novembra 1953, počet členov v jednote bol 65, prítomných bolo 29.

Novozvolený výbor mal zloženie:

Pracovný úsek - Meno

Predseda - Ján Gábor

Uč.metod.PPOV Štefan Krúdy

Športovo – tech. Július Kliment

Mládež ŠHDM Ondrej Kapustík

Propagácia Ján Kliment

Organizačný Juraj Kliment

Hospodár Martin Kozelnický

Zdravotník Štefan Vanga

RevízoriJán Kapustík a Ján Jančík

Delegáti na okresnú konferenciu Ján Gábor, Ondrej Kapustík a Štefan Krúdy.

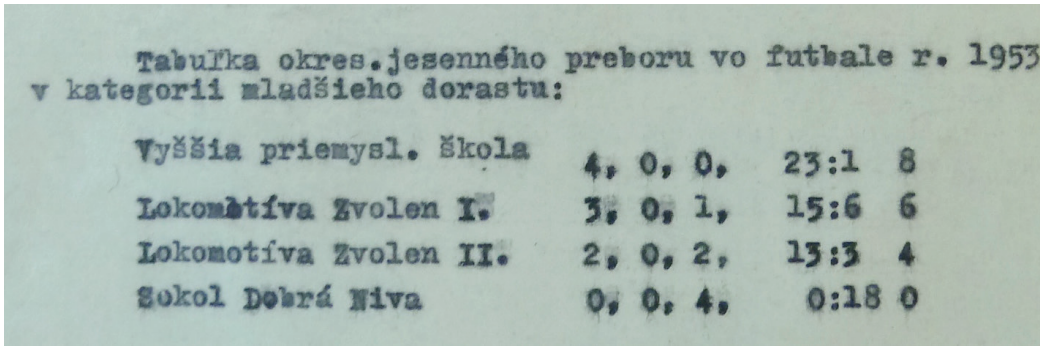
Podľa sovietskeho vzoru boli súťaže telesnej zdatnosti spojené s bojom o utvorenie zjednoteného socialistického systému telesnej výchovy. V roku 1952 vznikla celoštátna súťaž, ktorá mala dva stupne: 1. pre mládež Buď pripravený k práci a obrane vlasti - BPPOV a 2. pre dospelých Pripravená k práci a obrane vlasti - PPOV

V JTO SOKOL Dobrá Niva pracoval futbalový oddiel a oddiel všestrannej prípravy.

Výročná schôdza prijala na rok 1954 pracovný plán, podľa ktorého sa oddiel všestrannej prípravy zaviazal získať tieto ocenenia:

Nositelia PPOV I. stupňa - 10

Nositelia PPOV II. stupňa - 1



Tabuľka okres.jesenného preboru vo futbale r. 1953 v kategorii mladšieho dorastu:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Vyššia priemysl. škola | 4, | 0, | 0, | 23:1 8 |
| Lokomotíva Zvolen I. | 3, | 0, | 1, | 15:6 6 |
| Lokomotíva Zvolen II. | 2, | 0, | 2, | 13:3 4 |
| Sokol Dobrá Niva | 0, | 0, | 4, | 0:18 0 |

Nábor nových členov - 15

Založenie nových oddielov - šachový

Pracovné záväzky: vybudovanie klziska, dokončenie atletickej dráhy a upravenie kolkárne na provizórnu telocvičňu.

O činnosti oddielu všestrannej prípravy sa dočítame v prehľade o súťaži PPOV za rok 1953. Zapojili sa do nej: Š. Krúdy, Š. Škoda, Š. Štímeľ, J. Greguš, J. Kliment, J. Valach, J. Kapustík, Š. Krkoš, M. Kučera, M. Kyseľ, J. Madlen, Ján Kucbel, Š. Krúdy, Š. Kozelnický, Š. Balko, J. Kyseľ, J. Kozelnický, Š. Kučera, O. Kapustík, Š. Koštialik, J. Chudý, Š. Jančík, J. Haško, J. Kyseľ, Š. Pózel, J. Krkoš a Š. Urbanský.

V povinnej časti súťažili v týchto disciplínach: prostné, beh na poľnej prekážkovej dráhe, cezpoľný beh, predpísané plávanie nahrádzali inými disciplínami, šplh, beh na lyžiach a streľba. Vo výberovej časti absolvovali beh 100 m, beh na 3 km, skok ďaleký, vrh guľou a zhyby.

Z hlásenia o splnení plánu rozvoja za rok 1953 získali členovia Sokola Dobrá Niva, desať odznakov PPOV I. , jeden odznak PPOV II. , a dva odznaky III. tretej výkonnostnej triedy.

Zo súpisu telovýchovných a športových zariadení v okrese Zvolen za rok 1953 vidíme, že v Dobrej Nive bolo ihrisko pre futbal, volejbal, ľahkoatletická škvarová dráha o dĺžke 320 m a v zime klzisko. Mali vyškolených cvičiteľov pre: futbal, ľahkú atletiku, všestrannú prípravu a volejbal.

V tabuľke okresného jesenného preboru vo futbale r. 1953 sa v kategórii mladšieho dorastu umiestnil Sokol Dobrá Niva na poslednom štvrtom mieste so skóre 0:18.

Zápisy o futbalových zápasoch sa v archíve nachádzajú od roku 1954.

Futbalová sekcia Okresného výboru Telesnej výchovy a športu (FS OV TVŠ) vo Zvolene zriadila pre rok 1954 okresný prebor a okresnú súťaž.

Do okresného preboru boli zaradené nasledovné oddiely:

Sokol Rybáre, PS 45 Sliač, Sokol Lieskovec, Sokol Zvolenská Slatina, Spartak Detva, Tatran Bučina II, Lokomotiva II Zvolen, PS 10 Zvolen a Sokol Dobrá Niva.

SOKOL Dobrá Niva odohral 25. 5. 1954 majstrovský futbalový zápas s hosťujúcim Sokolom Lieskovec. Domáci nastúpili v tejto zostave:

Brankár - Ondrej Kapustík
Pravý obranca - Štefan Krúdy
Ľavý obranca - Ján Slančík
Pravý záložník - Štefan Kučera
Str. záložník - Štefan Chudý
Ľavý záložník - Martin Jančík
Pravé krídlo - Július Kliment
Pravá spojka - Štefan Jnačík
Stredný útočník - Michal Teren
Ľavá spojka - Štefan Ľupták
Ľavé krídlo nenastúpilo

Výsledok zápasu 2:1, polčas 1:1. Kapitán Sokola Lieskovec uviedol, že za Dobrú Nivu hral dorastenec, ktorý je na súpiske Lokomotívy Zvolen. Domáci usporiadatelia: Štefan Rausa, Juraj Kliment, Ján Jančík, Martin Kozelnický a Štefan Škoda.

Podľa úradnej tabuľky po 8. kole obsadil Sokol Dobrá Niva posledné deviate miesto. Vyhral len jeden zápas, dostal 13 gólov a dal 3 góly. Mal zastavenú činnosť a hrozilo mu vylúčenie zo súťaže, čo sa nakoniec aj stalo, lebo sústavne ignorovali výzvy na účasť zasadnutia FS OV TVŠ pre riešenie sporov.

V jesennom kole okresného preboru 3.10.1954 v priateľskom zápase sme hostili Sokol Rybáre. Výsledok zápasu 1:3, polčas 1:3. Domáci nemali „vylajnované“ ihrisko a na bránkach neboli siete.

Na súpiske futbalového družstva za rok 1955 už nachádzame šestnásť mien: Štefan Koštialik, Štefan Slančík, Martin Kučera, Jozef Maga, Ján Švarc, Ján Kliment, Štefan Ferjanc, Ján Polc, Pavel Kyseľ, Štefan Dlhopolec, Ján Krkoš, Štefan Selecký, Michal Kyseľ, Ján Žiga, Ján Valach a Štefan Krkoš.

## ŠKOLA

Zo štatistických údajov o telesnej výchove Okresného výboru pre telesnú výchovu a šport vo Zvolene sa dozvedáme nasledovné: Smerné čísla štátneho plánu rozvoja na rok 1955. U osemročných stredných škôl - OSŠ, boli prijaté tieto záväzky na vyradenie nositeľov odznakov BPPOV. Školská telovýchovná jednota OSŠ Dobrá Niva mala určené získať 30 odznakov BPPOV.

Vyvrcholením osláv 10. výročia oslobodenie ČSR sovietskou armádou bola 1. celoštátna spartakiáda. Táto telovýchovná slávnosť prekonala všetky podobné vystúpenia v minulosti. V Dobrej Nive sa so svojimi skladbami predviedli žiaci na námestí na drevenom pódiu pred Obecným úradom.

Na krajskú spartakiádu konanú 5.6.1955 v Banskej Bystrici, vyslala OSŠ v Dobrej Nive 28 cvičencov, pod vedením učiteľky a cvičiteľky E. Búrkovej.

## SEM

Sväz evanjelickej mládeže (SEM) bola organizácia pre kresťanskú výchovu mládeže v období 1912 – 1945. Vo svojich letných táboroch sa okrem svojho hlavného poslania venovala aj telovýchove. Jeden takýto tábor, ktorý sa nachádzal na tajchu Počúvadlo navštevovali aj mladí ľudia z Dobrej Nivy. Súťažili tu v plávaní a vo volejbale. Venovali sa peším túram, ako výstupu sa Sitno a vychádzam za kultúrnymi pamiatkami v okolí Banskej Štiavnice.

## SKAUT - JUNÁK

Organizácia zameraná na celkový rozvoj osobnosti mladého človeka, ktorý sa má dosiahnuť niekoľkými spôsobmi, medzi iným aj aktívnym pobytom v prírode. Skaut – Junák bol v Dobrej Nive založený asi v roku 1946. Okrem otlačku pečiatky na brožúrke 13 polních her , (v češtine) sa po skautskom oddiely v Dobrej Nive nič nezachovalo. Skauting bol zakázaný a v roku 1949 vznikla na iných princípoch a s iným poslaním, Pionierska organizácia, opäť podľa sovietskeho vzoru.




Spracované na základe neúplných archívnych dokumentov 1933 – 1955.

*Ján Polc*

# PRÍSPEVKY ČITATEĽOV

## Vážení občania Dobrej Nivy.

Je za nami náročné obdobie plné výziev, ktoré nás naučilo, aká vzácna je sloboda voľného pohybu, aké vzácne je byť so svojimi staršími členmi našich rodín a aké ľahké je narušiť naše plány a zabehnutý spôsob života.

Na druhej strane nám táto doba dala čas sa zastaviť, zamyslieť sa nad tým, čo je pre nás dôležité a naopak, bez čoho dokážeme bežne existovať aj naďalej – napr. zatvorené obchodné centrá či voľné nedele so zatvorenými samoobsluhami.

Iste mi však dáte za pravdu, že najmä vám, dobronivčanom, táto doba priniesla prázdnejšie cesty, ktoré boli aspoň čiastočne oslobodené od hluku a prachu spôsobeného ťažkou nákladnou dopravou. Dala vám tak predstavu, ako by to mohlo vyzerať, keby centrom Dobrej Nivy neprechádzal jeden z hlavných dopravných koridorov smer Varšava – Budapešť, ale táto doprava by bola odklonená vďaka existujúcemu obchvatu obce.

Možno si preto položíte otázku, čo sa pre to dá urobiť? Za posledný rok, ktorý v obci Dobrá Niva pôsobím

ako komunitný organizátor, ste sami dokázali celému Slovensku, že vám táto vec nie je ľahostajná. Dokazuje to petícia, uskutočnenie niekoľkých blokád prechodov pre chodcov v samom srdci obce, publikovanie množstva článkov, či odvysielanie niekoľkých reportáží na všetkých slovenských televíznych staniciach. Dokonca sme sa spolu s občanmi Krupiny a Šiah stretli pred Národnou radou SR v Bratislave, kde ste v novembri dali jasný signál kompetentným, že otázka bezpečnosti a nekontrolovaného zahusťovania dopravy je v našich obciach v posledných rokoch neúnosná.

Máme tu však novú vládu a nových pánov ministrov, ktorí deklarujú, že sú pripravení počúvať občanov a konať v ich prospech tak, aby sa životná úroveň Slovákov zvyšovala. S tým určite súhlasíme my všetci, no je dôležité myslieť na to, že je to na nás, občanoch, aby sme sa priebežne ozývali a pripomínali sa novým členom vlády. Je faktom, že problémy preplnených ciest budú narastať, pokiaľ sa nesplnia viac ako 30 ročné sľuby o vybudovaní obchvatu našej obce.

Ako ja, tak aj vedenie obce je aj naďalej odhodlané pádne argumentovať a diskutovať s pánom Doležalom, novým ministrom dopravy a výstavby, o potrebe riešenia dopravy v našom regióne. Budeme komunikovať nielen s ním, vládou SR, ale aj so všetkými zainteresovanými a kompetentnými v oblasti dopravy, v snahe pozvať ich do nášho regiónu. V tom však potrebujeme aj vás, aktívnych a zapálených občanov, ktorí svojimi svedectvami o zhoršenej kvalite života v dôsledku neúmernej dopravy dajú našim argumentom potrebnú vážnosť a akútnosť.

Prosím, nebojme sa spoločne nahlas vyslovovať naše požiadavky a zapájať sa do aktivít, ktoré zviditeľnia problém, ktorým tu dennodenne čelíme my všetci.

Dobrá Niva môže byť na svojich občanov hrdá!



*Miroslav Ragač, komunitný organizátor pre Centrum komunitného organizovania*



## Ukropovci

Meno „Ukrop“ z hľadiska svojho obsahu Slovákovi nič nehovorí. Anton Bernolák vo svojom česko, latinsko, nemecko, uhorskom slovníku z roku 1825 české slovo ukrop prekladá ako insculum aqaticum, die Wassersuppe, víz leves. Synonymom je „vodová poljovka“. V našej rodine sa traduje, že Ukropovci prišli na Slovensko, konkrétne do Dobrej Nivy pri Zvolene, v pobelohorskej dobe. Po porážke českých stavov na Bielej hore sa údajne zo severnej Moravy vysťahovala rodina nejakého mäsiara menom Ukrop. Na tejto legende asi niečo bude, lebo v češtine existujú slová „oukrop“, ľudovo „úkrop“, či „ukrop“. Ukrop je riedka cesnaková polievka.

Na rozdiel od slovenčiny, v ostatných slovanských jazykoch sa toto slovo vyskytuje často s rôznymi obmenami nielen formy, ale aj obsahu. V poľštine ukrop označuje horúcu vodu po zvarení. Takýto význam má v staroruštine aj slovo ukrop, či okrop. V ruštine sa používa ukrop aj v cirkevnom zmysle, ako nádoba na udržiavanie teploty svätenej vody, zrejme im v ruských zimách zamŕzala a nedala sa použiť. K tomu má blízko aj ukropnik, čo je čajník. A ukrop sa v ruštine a ukrajinštine volá rastlina kôpor. V bulharčine je okrop prihriate víno podávané na svadbách. Slovinsky, srbochorvátsky a lužicky sa krop chápe ako horúca voda.

Čo tak navariť si horúci ukrop? Pred rokmi moja manželka našla a doposiaľ ochránila vtipný kreslený recept na oukrop . Skúste ho uvariť. Je to úplne prírodný pokrm a nemusíte sa pritom zháňať po nejakých zvláštnych surovinách. Éčka zo sáčkových polievok môžete oželieť.

V dávnejších dobách sa to varilo bez zemiakov a bežne sa miesto nich používal nadrobený suchý chlieb. Voda po varení zemiakov sa výborne hodí na ukrop. Zalejete ňou roztlačený cesnak, pridáte trochu masti, rasca už bola vyvarená so zemiakmi. Z ničoho máte polievku, na ktorú nedal dopustiť ani velikán českej poézie, Jan Neruda v jednom zo starých kalendárov. Miloš Kavický na svojej webovej stránke uvádza:

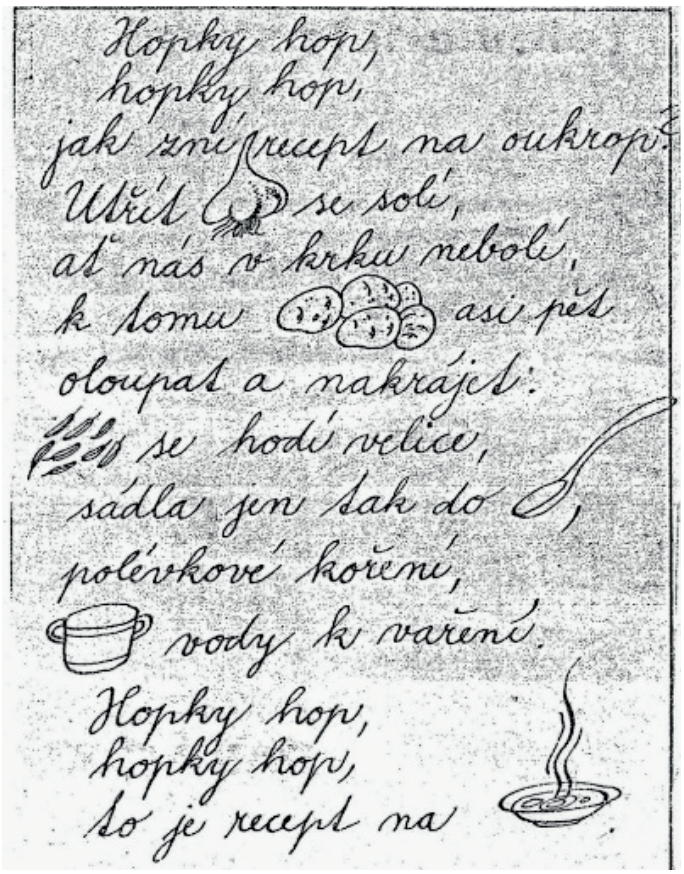
„Jídej oukrop s česnekem!

Jak zpozdilí jsou lidé, kteří opovrhují pochoutkami zdánlivě obyčejnými, jako jsou škubánky, kucmoch, či couračka! Marně nadávají škubánkům ševcovské ústřice. Zbytečně litují chudáky, kteří se musí spokojit s oukropem. Oukrop patří ke kuchyňské poezii české zimy“.

### Dobrá Niva, odveké hniezdo Ukropovcov

Z preskúmania dobronivských matričných kníh som zistil, že tu Ukropovci žili už v 17. storočí. Na ich český pôvod poukazujú niektoré krstné mená, ako napríklad Libuše Ukrop. Aj vďaka pamiatkam v rodine starostlivo chránených sa z poznámok na stránkach v koži viazaných kníh dá bezpečne konštatovať, že v minulých storočiach tu Ukropovci žili.

Evanjelický farár v Dobrej Nive, Ján Slávik, vo svojom diele „Dejiny dobronivskej evanjelickej cirkve, niektoré dávnejšie deje kráľovského výsadného mestečka Dobronivej a okolia“, uvádza v zozname richtárov Michala Ukropa, ktorý túto funkciu zastával v rokoch 1760 až 1763. Autor ho spomína aj neskôr, ako sa išiel zasadzovať za oslobodenie jeho nástupcu a mestských prísažných, ktorých na zvolenský zámok predvolali Esterházyovci a tu ich žalárovali, lebo nesúhlasili, aby dobronivskí a saskí obyvatelia odrábali viac prác na panskom, než na aké panstvo malo nárok. Esterházyovci uvrhli do žalára aj Michala Ukropa. Prepustení boli až keď im popodpisovali čo chceli. Keď som sa ja ženil na tomto zámku, berúc si manželku zo Sásy, inak dobronivskú učiteľku, na zámku už Esterházyovci nebačovali, a tak som do žalára ako potomok dobronivského richtára uvrhnutý nebol, ale slobodný som z neho neodišiel.




Ukropovský rod sa v Dobrej Nive rozrastal a delil na viaceré vetvy. Rodina môjho starého otca Jána Ukropa boli Ukropovci od Hladkov. To bol názov ich gruntu na vyšnom konci Malej strany. Ako vyplýva z rodných a krstných listov bol to grunt, kde sa do rodiny Hladkých priženil môj pra-pra starý otec Ján Ukrop, pojmúc za manželku Máriu Hladkú. V tejto usadlosti sa narodili môj prastarý otec, starý otec a otec.

Ukropovci boli roľníkmi. Do ich mierového života kruto zasiahla prvá svetová vojna. Veď z nášho rodu na jej bojiskách zahynuli Ján, Michal a Pavel Ukrop z Dobrej Nivy a Pavel Úkrop z Dačovho Lomu, ktorý bol z rodiny, lebo strýc Ján Ukrop, keď chodil z Kanady na návštevy rodného kraja, nikdy neobišiel tetky Ukropové v Dačovom Lome. Starý otec Ján mal viac šťastia, ten sa vrátil z ruského zajatia.

So svojim početným potomstvom tvoreným piatimi synmi a jednou dcérou sa začiatkom dvadsiatych rokov minulého storočia rozhodol zmeniť sídlo a presťahovať sa na dolniaky, ako nášmu kraju hovorili. Štrnásteho januára 1923 sa odhlásil s rodinou z pobytu v Dobrej Nive a stal sa obyvateľom Demandíc. Tu spolu s niekoľkými sedliakmi kúpil majetok rodiny Winkler. Ich kaštieľ sa stal prvým obydlím rodiny.

Aj v Demandiciach sa naša rodina živila poľnohospodárstvom. Po vojne a založení družstva otec pracoval v poľnohospodárskom nákupe až do dôchodku. V jeho stopách išiel aj Štefan Ukrop, ktorého zaučil a neskôr sa presťahoval do Hontianskych Tesár. V miestnom družstve bol strýc Juraj pokladníkom a účtovníkom, jeho syn Ján jeden čas aj predsedom družstva.

### Vo svete

Podľa databázy priezvisk na Slovensku v publikácii P. Ďurča a kol. „Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku z r. 1998“ , priezvisko ÚKROP sa na Slovensku v roku 1995 nachádzalo 15 krát. Priezvisko ÚKROPOVÁ sa uvádza 18 krát v 9 lokalitách. V roku 1995 žilo na Slovensku v 47 lokalitách 139 nositeľov priezvisk Ukrop-Ukropová. V Českej republike sa priezvisko Ukrop vyskytuje len dva krát a Ukropová päť krát. Zaujímavý

pohľad je na webovú popularitu mena Ukrop. Stretnete sa s ním 4 960 000 krát.

Slovensko od konca 19. storočia nedokázalo uživiť svojich obyvateľov a preto sa ich státisíce vybrali do sveta za obživou. Z Dobrej Nivy sa emigrovalo najmä do Spojených štátov Amerických a do Kanady. Môj starý otec Ján Ukrop mal bratov Juraja a Štefana. Obaja emigrovali za robotou do USA. Kým Juraj sa vrátil a ďalej žil v Dobrej Nive, Štefan v Amerike zostal a tu aj bezdetní s manželkou zomreli. Starý otec mal šesť detí a preto aj u nich bol problém, ako uživiť rodinu. Synovia Ján a Štefan v roku 1927 emigrovali do Kanady. Štefan v Kanade v roku 1931 zomrel. Ján sa živil prácou na farme a neskôr založil vlastný obchod, ktorý ho živil až do dôchodku. Najskôr pôsobil v Oschave a potom vo Windsore. Do vlasti sa už natrvalo nikdy nevrátili, a tak sa rod v Kanade a v USA, kam sa jeho dcéra Berta vydala, rozrastal už po ženskej línii. S oboma vetvami dodnes udržiavame vzťahy. Naposledy bol na Slovensku z nich pra-pra vnuk môjho starého otca Justin Fantauzzo, ktorého stará mama Anna Ukropová sa narodila v Demandiciach v roku 1930. Strýc Ján Ukrop s nadšením niekoľko desaťročí organizoval krajanský život. Sám hrával divadlo a aj na husliach.



Ekonomicky najúspešnejšou vetvou Ukropovcov je rodina po Štefanovi a Anne Ukropovcoch, ktorí pochádzali z Dobrej Nivy. Do Ameriky vycestovali v roku 1900. Štefan a Anna boli rovesníci mojich starých rodičov. Tak, ako mnoho Slovákov aj oni farmárčili a pracovali aj v priemyselnom centre Pittsburg. Ich syn Joe Ukrop v máji roku 1937 otvoril svoj prvý obchod. Keď Joe Ukrop zomrel v roku 2002 v Americkom štáte Virgínia už pôsobila sieť 27 supermarketov s obchodnou značkou „UKROP´s"- Ukropovci. Spoločnosť UKROP´s je známa aj svojimi verejnoprospešnými aktivitami. Sponzoruje napríklad mestský beh v Richmonde, na ktorom sa zúčastňuje okolo 60 tisíc bežcov. Vybudovali a financujú stredisko mládežníckeho futbalu pre 600 detí a juniorov. Ukropovci nezabudli ani na rodnú dedinu. Viem, že v Dobrej Nive boli a svedčí o tom aj skutočnosť, že vo svojich obchodoch predávali koláčiky podľa dobronivskej receptúry s fotografiou Dobrej Nivy na etikete s názvom Good Meadow, čiže Dobrá Niva.

S menom Ukrop sa stretneme aj v Južnej Amerike. V Argentíne existoval pred časom knižný obchod pod menom Ukrop. V Rusku, vzhľadom na vecný význam slova, sa s názvom Ukrop stretneme najčastejšie. Napríklad v Petrohrade je kaviareň Ukrop a existuje aj ruská nadácia Ukrop.

Nuž Ukropovcov vo svete veľa nie je, ale sa v ňom nestratili.

**Výlet do Dobronivej (Úryvok z knihy: Milan Ukrop „Spomienky šibeničníka")**

Moje poznávanie cudzieho sveta začínalo návštevami starého otca v Santovke, kde ma mama občas u tety chcela nechať na pár dní, aby som sa osamostatňoval. Vo veku mojich troch rokov od toho obe upustili, lebo teta Maňa môj rev: „Kde je mama?", viac než jednu noc nevydržala.

To stará mama mala väčší úspech. Keď som mal päť rokov zobrala ma so sebou na skutočný výlet až na Dobrú Nivu, odkiaľ naša rodina pochodí, ako vravievala. Vystrojená v krátkych sukniach, aké sa v Dobronivej nosili, s chrbtovým košom zaveseným na pleciach, vyrazila so mnou na cestu. Do Šiah už jazdili autobusy, a preto som bol pešej túry ušetrený. V Tupej, ktorú sme stále volali Tompa, sme vystúpili na zastávke oproti obchodu. Starká dlho chodila okolo neho, kým sa jej podarilo dopátrať obchodníka, lebo bola nedeľa a obchod zatvorený. Musel jej predať dáku sladkosť pre Kristeľove deti, keďže starká bola rodená, ako ma učila, Mara Kristeľ, a to k svojmu podpisu na listinách vždy pridávala.

Po únavnej ceste ku štreke na štáciu som sa dočkal najväčšieho zážitku, keď sa od Hrkoviec blížil skutočný parný rušeň. To bola iná mašinka, nielen taká hračka akú mal sused Milan Grossman, ktorá sa vykurovala pevným liehom. Obraz obrovského stroja so všetkým tým syčaním, parou, spriahnutými kolesami a umazanými mašinistami mám v pamäti dodnes. Potom sme už pokračovali hore dolinou na Tesáre a Krupinu. V tom istom vlaku cestoval aj mäsiar Riečan v Ballekovom románe „Pomocník". My sme však išli na horniaky, kým on išiel na dolniaky.

Návšteva u rodiny dopadla celkom dobre. Tetka Kristeľka nás ponúkla klobáskami, ktoré vraj boli z kozľacieho mäsa. Ja som ich odmietol jesť, lebo sme sa v škôlke dopočuli o hroznej koze rohatej, do pol boka odratej. Tetka mi ich preto zabalila a dala do koša. Pri odchode, len čo sme prešli od Kristeľov za zákrutu k požiarnej zbrojnici smerom na malú štáciu, už som doskakoval starkej na kôš, lebo hlad môj strach z kozy rohatej prekonal. Šťastne, s kozľacinkou v bruchu, som sa v drevenom vagóne dodrncal až do Tupej a potom domov do Demandíc. Zážitok to bol veľký, veď si prvý pobyt v Dobrej Nive doposiaľ pamätám

*Milan Ukrop*

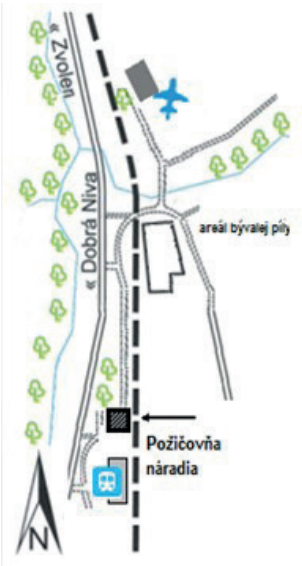
# ŠTATISTIKA

**Štatistika obyvateľstva v obci Dobrá Niva:**

**Máj 2020**

Prihlásení na trvalý pobyt: 0
Počet narodených detí: 2
Počet sobášov: 0
Odhlásení z trvalého pobytu: 7
Počet zomretých: 1
Počet obyvateľov k 31.05.2020: 1860




# POŽIČOVŇA NÁRADIA A STROJOV
# PREDAJ FARBY LAKY

## v obci Dobrá Niva
## hlavná železničná stanica

**Po-Pi** 7:30 – 16:30 hod.
**So** 7:30 – 12:00 hod.

**PREVÁDZKA PONÚKA:**

**Stavebné náradie a stroje**:
búracie, vŕtacie, rezacie, brúsiace, vibračné stroje, miešačky, striekacie stroje, elektrocentrála ...
**Záhradné náradie a stroje**:
cirkulár, štiepačka, rotavátor na prekyprenie pôdy, prevzdušňovač trávnika, kosačka, kálačka ...
**Čistiace stroje**: vysokotlaký čistič, tepovač, priemyselný vysávač ...
**Ostatné:** strešný box, lešenie LAYHER, odvlhčovače ...
**Farby, laky:** fasádne, interiér, exteriér, na všetky povrchy (drevo, kov, betón, podlahy, omietky...)



**objednávky: 0907 831 683**

**mail: minior@minior.sk**

**web: www.minior.sk**